

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นปริมาณและคุณภาพรวมกัน ผู้วิจัยได้นำแนวคิด ทฤษฎีและผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องมาเป็นแนวทางในการศึกษา เรื่อง การใช้คืนเงินกู้ยืมของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง อำเภออาจสามารถ จังหวัดร้อยเอ็ด แล้วนำข้อมูลที่ได้ไปทำการวิเคราะห์เพื่อบรรยายลักษณะของปรากฏการณ์ ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัย
3. การหาคุณภาพของเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ สมาชิกกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง อำเภออาจสามารถ จำนวน 138 กองทุน สมาชิกทั้งหมด 8,063 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ สมาชิกกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง อำเภออาจสามารถ จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 138 กองทุน สมาชิกทั้งหมด 8,063 คน ซึ่งมีวิธีการกำหนดกลุ่มตัวอย่าง ดังต่อไปนี้

2.1 เลือกกลุ่มตัวอย่างโดยกำหนดศึกษา 50% ของจำนวนกองทุนทั้งหมด 69 กองทุน และเลือกตัวอย่างกองทุนโดยสุ่มอย่างง่าย โดยวิธีจับสลากเพื่อให้ได้กองทุนครบตามที่กำหนด

2.2 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด โดยใช้สูตรคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างตามวิธีของยามานะ (Yamane) (วิเชียร เกตุสิงห์, 2541 : 21) กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างให้มีความคลาดเคลื่อน 0.05 ดังนี้

ตารางที่ 13 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำแนกตามจำนวนสมาชิก

ที่	รายชื่อกองทุน	จำนวนสมาชิก	กลุ่มตัวอย่าง
ตำบลอาจสามารถ			
1	หมู่ที่ 2 บ้านสัน	64	7
2	หมู่ที่ 3 บ้านบุงเบา	59	6
3	หมู่ที่ 5 บ้านร่องคำ	75	8
4	หมู่ที่ 8 บ้านอนามัย	48	5
5	หมู่ที่ 9 บ้านส่อง	42	4
6	หมู่ที่ 11 บ้านยางโง๊ะ	19	2
7	หมู่ที่ 12 บ้านโนนสะอาด	68	7
8	หมู่ที่ 14 บ้านใหม่พัฒนา	33	3
9	หมู่ที่ 16 บ้านคอนกลาง	42	4
ตำบลบ้านแจ้ง			
10	หมู่ที่ 1 บ้านแจ้ง	61	6
11	หมู่ที่ 3 บ้านโนนยาง	56	6
12	หมู่ที่ 6 บ้านชีโหล่น	47	5
13	หมู่ที่ 7 บ้านชีโหล่น	37	4
14	หมู่ที่ 9 บ้านชีโหล่น	41	4
ตำบลชีเหล็ก			
15	หมู่ที่ 3 บ้านโนนสังข์	31	3
16	หมู่ที่ 5 บ้านโนนค้อ	36	4
17	หมู่ที่ 7 บ้านยางเอน	55	6
18	หมู่ที่ 9 บ้านโนนสีดา	48	5
19	หมู่ที่ 10 บ้านโนนหงษ์	51	5
20	หมู่ที่ 11 บ้านหนองโอง	48	5
ตำบลหนองบัว			
21	หมู่ที่ 2 บ้านหัวหนอง	56	6
22	หมู่ที่ 5 บ้านโนนชัย	50	5
23	หมู่ที่ 6 บ้านอิเม็ง	46	5

ตารางที่ 13 (ต่อ)

ที่	รายชื่อกองทุน	จำนวนสมาชิก	กลุ่มตัวอย่าง
ตำบลหนองบัว			
24	หมู่ที่ 7 บ้านชุมเงิน	52	5
25	หมู่ที่ 9 บ้านเหล่า	49	5
ตำบลบ้านดู่			
26	หมู่ที่ 3 บ้านหนองอาราม	44	4
27	หมู่ที่ 6 บ้านดงเมืองจอก	86	9
28	หมู่ที่ 7 บ้านสำโรง	72	8
29	หมู่ที่ 9 บ้านลิ้นฟ้า	59	6
30	หมู่ที่ 11 บ้านดงเมืองจอก	63	6
ตำบลหนองขาม			
31	หมู่ที่ 1 บ้านหนองขาม	74	8
32	หมู่ที่ 3 บ้านดงสว่าง	40	4
33	หมู่ที่ 5 บ้านหนองแวงน้อย	53	5
34	หมู่ที่ 6 บ้านลิ้นฟ้า	30	3
35	หมู่ที่ 7 บ้านหนองฮาง	56	6
36	หมู่ที่ 11 บ้านแวง	47	5
37	หมู่ที่ 13 บ้านหนองแซง	22	2
38	หมู่ที่ 14 บ้านหนองแฮด	72	8
39	หมู่ที่ 17 บ้านหนองขามใต้	53	5
ตำบลหนองม			
40	หมู่ที่ 1 บ้านหนองม	59	6
41	หมู่ที่ 4 บ้านโนนแฮด	34	3
42	หมู่ที่ 5 บ้านเปลือย	31	3
43	หมู่ที่ 6 บ้านหัวดอน	56	6
44	หมู่ที่ 8 บ้านจ้อก้อ	62	6
45	หมู่ที่ 9 บ้านแมด	18	2

ตารางที่ 13 (ต่อ)

ที่	รายชื่อกองทุน	จำนวนสมาชิก	กลุ่มตัวอย่าง
ตำบลโพนเมือง			
46	หมู่ที่ 2 บ้านโพนเมือง	35	3
47	หมู่ที่ 4 บ้านโพนเมือง	78	8
48	หมู่ที่ 6 บ้านมะกอก	69	7
49	หมู่ที่ 8 บ้านน้ำคำ	53	5
50	หมู่ที่ 12 บ้านโนน	53	5
51	หมู่ที่ 14 บ้านหนองแวง	34	3
52	หมู่ที่ 15 บ้านบาก	48	5
ตำบลโหรา			
53	หมู่ที่ 2 บ้านโหรา	47	5
54	หมู่ที่ 4 บ้านรวมไทย	40	4
55	หมู่ที่ 5 บ้านหนองหว้า	30	3
56	หมู่ที่ 6 บ้านหนองย่างจัว	50	5
57	หมู่ที่ 8 บ้านหนองเต่า	43	4
58	หมู่ที่ 9 บ้านโนนนาริ	54	6
59	หมู่ที่ 11 บ้านหนองนาหล้า	56	6
ตำบลหนองหินถ้ำ			
60	หมู่ที่ 1 บ้านสีสวาด	89	9
61	หมู่ที่ 3 บ้านเลียบขาว	38	4
62	หมู่ที่ 7 บ้านทองกลาง	31	3
63	หมู่ที่ 8 บ้านเหล่าสูง	32	3
64	หมู่ที่ 9 บ้านกระเจาย	28	3
65	หมู่ที่ 12 บ้านเขมเหนือ	47	5
66	หมู่ที่ 14 บ้านมะกอกใต้	46	5
67	หมู่ที่ 15 บ้านหนองหัวคน	67	7
68	หมู่ที่ 16 บ้านกระเจาย	45	5
69	หมู่ที่ 17 บ้านทองกลางใต้	45	5
รวม		3,403	362

2.4 หลังจากนั้นผู้วิจัยได้สุ่มอย่างง่าย โดยวิธีจับสลาก เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างตามที่กำหนด 362 คน จาก 69 กองทุน โดยสุ่มอย่างง่ายตามสัดส่วนของสมาชิกกองทุน จนได้กลุ่มตัวอย่างครบตามต้องการ

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัย

1. ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือในการเก็บข้อมูลได้ดำเนินการตามขั้นตอนและกระบวนการดังนี้

1.1 ศึกษาทฤษฎี เอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้คืนเงินกู้ยืมของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองเพื่อนำมาปรับปรุงใช้ตามความเหมาะสม

1.2 ศึกษาหลักเกณฑ์และวิธีการสร้างแบบสัมภาษณ์จากเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.3 สร้างแบบสัมภาษณ์การใช้คืนเงินกู้ยืมของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง โดยศึกษาและปรับปรุงจากแบบสอบถามที่มีลักษณะใกล้เคียง

1.4 นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นเสนอต่อคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์เพื่อขอคำแนะนำและเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน คือ

1.4.1 นายธีรเชษฐ สอนประระ พัฒนาการจังหวัดร้อยเอ็ด

1.4.2 นายเฉลิมชัย ชาญวิจิตร พัฒนาการอำเภออาจสามารถ

1.4.3 นางศศิธร ลักษณะงาม ผู้เชี่ยวชาญด้านกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

1.4.4 อาจารย์อมร ไชยแสน ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผลโครงการ

1.4.5 อาจารย์ปิยะวรรณ ภูวะชินพงษ์ ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผลโครงการ

1.5 นำแบบสัมภาษณ์ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว นำไปทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 40 คน แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือ

2. ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้แบบสัมภาษณ์จากงานวิจัยอื่นๆ ที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน แล้วนำมาปรับปรุงให้เหมาะสมกับการศึกษาครั้งนี้และแบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มี 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 4 ตอน คือ

- ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป
- ตอนที่ 2 การกู้ยืมเงินกองทุนหมู่บ้านและการนำเงินไปใช้
- ตอนที่ 3 การใช้คืนเงินกู้ยืมกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
- ตอนที่ 4 ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอในการใช้คืนเงินกู้ยืม

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยดำเนินการ ดังนี้

1. ขอลงหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลตามเกณฑ์ที่กำหนดด้วยตนเองโดยเวลาในการสัมภาษณ์ คนละ 45 นาที และใช้เวลาในการเก็บครั้งนี้ตั้งแต่วันที่ 1 มีนาคม พ.ศ. 2547 ถึงวันที่ 30 มีนาคม พ.ศ. 2547
3. นำแบบสัมภาษณ์ที่ได้มาตรวจสอบความถูกต้องและนำมาจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูล
 - ตอนที่ 1 ใช้สถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานในการวิเคราะห์
 - ตอนที่ 1
 - ตอนที่ 2, 3 และ 4 ใช้วิธีวิเคราะห์เนื้อหาที่ได้จากแบบสัมภาษณ์นำมาประมวลเป็นข้อๆ ที่เกี่ยวข้องในแต่ละประเด็นตามวัตถุประสงค์การวิจัย
2. ประมวลผลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการวิเคราะห์ข้อมูลทางสังคมศาสตร์ และแสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปของตารางแจกแจงความถี่ และอภิปรายผลโดยวิธีการพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive analysis)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ เป็นสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สูตร

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

(เมื่อความเชื่อถือได้ของการเลือกตัวอย่าง = 95 %)

เมื่อ n แทน จำนวนตัวอย่างหรือขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
 N แทน จำนวนหน่วยทั้งหมดหรือขนาดประชากร
 e แทน ค่าความน่าจะเป็นของความผิดพลาดที่ยอมรับให้เกิดได้

แทนค่าจากสูตร

$$n = \frac{3,403}{1 + (3,403)(0.05)^2}$$

$$n = 362 \text{ คน}$$

จากการคำนวณจะได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 362 คน จากประชากร 3,403 คน

2. เมื่อได้ขนาดตัวอย่างแล้ว ผู้วิจัยได้คำนวณหากลุ่มตัวอย่าง ตามสัดส่วนในแต่ละตำบล โดยใช้สูตร ดังนี้ (สุบงกช จามิกร. 2526 : 10)

$$n_i = \frac{nxN_i}{N}$$

เมื่อ n_i แทน กลุ่มตัวอย่างในแต่ละตำบล
 n แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
 N_i แทน จำนวนสมาชิกกองทุนในแต่ละตำบล
 N แทน จำนวนสมาชิกกองทุนทั้งหมด